

לשנת 2017 OECD תחזית התעסוקה של

תקציר בעברית

על מדיניות התעסוקה לטפל בנושאים המטרידים שעומדים בבסיס התגובה הנגדית הפופוליסטי החרפה נגד הגלובליזציה

בעוד שמרבית מדינות OECD סגרו סוף סוף את הפער המסיבי במשורות שנפער במהלך המשבר הגדול בשנים 2008 - 2009, אנשים במספר מדינות מבטאים אי שביעות רצון הולכת וגדלה מהמדיניות הכלכליות העיקריות, ובכללן מקידום הסחר הבינלאומי וההשקעות בינלאומיות. התגובה הנגדית הפופוליסטי החרפה נגד הגלובליזציה קוראת תגר נגד עצות המדיניות שמציעים ארגונים בינלאומיים דוגמת OECD, שמזה זמן רב מדגישים את היתרונות הטמונים באינטגרציה גלובלית. לאור הסקפטיות ההולכת וגוברת לגבי הדבקות במדיניות, חשוב לשוב ולבחון את עמדות המדיניות הכלכלית, ובכלל זה לבחון אילו בחירות של קובעי מדיניות שוק העבודה היו נכונות יותר או פחות והיכן נדרש שינוי בגישה. אף כי אין לנו עדיין הערכה סופית, כבר עכשיו ברור שרבים מהנושאים המטרידים שעומדים בבסיס התגובה הנגדית החרפה נגד הגלובליזציה והמסחר הנם ריאליים ומדגישים תחומים שבהם יש לחזק את התעסוקה, המיומנויות והמדיניות ההגנה הסוציאלית ולהתאימם לסביבה כלכלית שהולכת ומשתנה.

יש להבין את ביצועי שוק העבודה באופן כללי

את בחירות מדיניות שוק העבודה יש להעריך לאור הדרכים הרבות שבהן תוצאות התעסוקה משפיעות על הרווחה. לא פעם, ביצועי שוק העבודה נבחנו בראש ובראשונה במונחים של תעסוקה ושיעורי תעסוקה, מאחר שאלה הן תוצאות חשובות וקלות למדידה. עם זאת, גם תוצאות אחרות של שוק העבודה חשובות ומדידות. בין תוצאות אלה ניתן למדוד את איכות העבודה (שכר, ביטחון, סביבת עבודה) והכלליות של שוק העבודה (שוויון הכנסות, שוויון מגדרי, גישה לתעסוקה לקבוצות שעשויות להיות מחוסרות יתרון). מהדורה זו של סקירת התעסוקה של OECD מכילה טבלת השוואה חדשה של ביצועי שוק העבודה שכולל כמות עבודות, איכות עבודות וכלליות של שוק העבודה, שמציגה סקירה עשירה של נקודות העוצמה והחולשה של שוקי עבודה לאומיים שונים. הטבלה מראה כי במהלך העשור האחרון, הצליחו מרבית מדינות OECD לשפר את שילובן בשוק העבודה של נשים ושל קבוצות חלשות ולשפר את איכות סביבת העבודה, בעוד שנשמרה פחות או יותר היציבות של שיעור האבטלה ושל איכות הרווחים, ונרשמה החרפה בביטחון שוק העבודה ובסיכון להכנסה נמוכה. מן הטבלה עולה גם כי ישנה קבוצה של מדינות שדורגה במקום טוב ברוב האינדיקטורים או בכלם, ומשתמע מכך שאין תמורות חזקות שמונעות מהמדינות להשיג ביצועים טובים בכל התחומים.

גמישות שוק העבודה לאחר המשבר הייתה שונה מאד במדינות OECD השונות

המשבר הגדול היה מבחן לחץ נוקב עבור שוקי העבודה ב-OECD שיעור האבטלה ב-OECD חזר לשיעור קרוב לרמתו מלפני המשבר אך למרות זאת, במספר מדינות, עלות האבטלה של המשבר הגדול הייתה מאד גדולה ונמשכה זמן רב. יתרה מכך, היות שהתאוששות בתפוקה הייתה חלשה יחסית להתאוששות בתעסוקה, פרודוקטיביות העבודה וצמיחת השכר נותרים נמוכים. מדיניות מאקרו-כלכליות ושל שוק העבודה יציבות הן גורמים חשובים המשפיעים על גמישות שוק העבודה. מדיניות מאקרו-כלכליות יעילות מאד בהגבלת הירידה בתעסוקה בתקופות של האטה כלכלית ובמניעה מעליות מחזוריות באבטלה להפוך להיות מבניים. ההוצאה על מדיניות שוק עבודה אקטיביות צריכה להגיב בצורה חזקה לעליות מחזוריות באבטלה כדי לקדם חזרה מהירה לעבודה בשלב ההתאוששות ולשמר את אתוס ההתחייבות ההדדית של משטרי ההפעלה. הגנה קפדנית מידי של התעסוקה עבור עובדים רגילים מפחיתה את הגמישות כיון שהיא תומכת בשימוש בחוזים זמניים ומאיטה את תהליך יצירת מקומות העבודה בשלב ההתאוששות. מערכות מיקוח קולקטיביות מתואמות יכולות לקדם גמישות על ידי קידום התאמות בשכר ובשעות עבודה.

שינוי טכנולוגי וגלובליזציה משנים את שוקי העבודה

הסקירה בוחנת את השפעת הקדמה הטכנולוגית והגלובליזציה על שוקי עבודה ב-OECD בעשרים השנים האחרונות, ומתמקדת בקיטוב עבודות ודה-תיעוש. שתיהן מיוחסות לשיבושים חמורים בחייהם של העובדים ובהתגברות האי-שוויון. לפיכך, חשוב מאד לחשוף את שורשיהן. כמעט כל מדינות OECD חוו בעשורים האחרונים קיטוב תעסוקתי - כלומר ירידה בחלק של התעסוקה הכוללת המיוחסת לעבודות הדורשות מיומנויות ביניים או מתוגמלות בשכר ביניים - שקוץ על ידי גידולים בחלקיהן של עבודות הדורשות מיומנויות גבוהות ונמוכות. כשליש מהגידול בקיטוב משקף שינוי בתעסוקה שמתבטא בהתרחקות מהייצור והתקרבות לשירותים, בעוד שהחלק הגדול יותר משקף שינויים תעסוקתיים בתוך התעשיות. טכנולוגיה מציגה את האסוציאציה החזקה ביותר עם קיטוב ועם דה-תיעוש. תפקידה של הגלובליזציה פחות ברור, אך יש אינדיקציות לכך שמסחר בינלאומי תרם לדה-תיעוש. מדיניות בנושא מיומנויות, אמצעי הפעלה ומערכות הגנה חברתית מעודכנות יכולות למלא תפקיד מפתח ולעזור לעובדים לצלוח את השינוי המתמשך בשוק העבודה ולקצור את היתרונות הטמונים בקדמה טכנולוגית.

מיקוח קולקטיבי מתפתח מהר למדי בשוקי העבודה של OECD

כדי לבחון האם מיקוח קולקטיבי שומר על יעילותו בהקשר של שוקי עבודה משתנים במהירות, סקירה זו כוללת סקירה מקיפה ומעודכנת של מערכות המיקוח הקולקטיביות עבור מדינות OECD וקבוצה נבחרת של משקים מתפתחים שנמצאים בתהליך הצטרפות ל-OECD. אומדנים ברי השוואה של חברויות באיגודים מקצועיים וארגוני מעסיקים וכן כיסוי מיקוח קולקטיבי מצביעים על כך שלמיקוח הקולקטיבי יש עדיין תפקיד חשוב, למרות שנתח העובדים שתנאי התעסוקה שלהם נקבעים באמצעות מיקוח קולקטיבי ירד במהלך שלושים השנים האחרונות. כמו כן נרשמה מגמה של ביזור רב יותר של המיקוח. המיקוח ברמת החברות נוטה להתרחב על חשבון המיקוח הסקטוריאלי או הלאומי, ולעיתים קרובות באמצעות מנגנונים דוגמת ביטול ותנאי יציאה שמאפשרים לנושאים ונותנים ברמה הנמוכה יותר לסטות מהתנאים שנקבעו ברמות המיקוח הגבוהות יותר. תפקיד חשוב במיקוח הקולקטיבי שמור גם לדרכים השונות שבהן המיקוח המבוזר יכול להיות מתוארם, לרמה האפקטיבית של אכיפת חוזים ולאופנים הרבים של ייצוג עובדים בפירמות. איכותם הכללית של קשרי העבודה, כפי שהוערכו על ידי מנהלים בכירים או כפי שצוינו על פי רמת האמון שנותן הציבור באיגודים המקצועיים, שונה מאד במדינות OECD השונות, אך לא נמצאה כקשורה למודל מיקוח ספציפי. השוואה מסכמת של מערכות המיקוח הקולקטיבי מראה איך ההיבטים השונים של מיקוח קולקטיבי במדינה מתאימים זה לזה ויוצרים שלם מחובר.

© OECD

תקציר זה אינו מהווה תרגום רשמי של ה-OECD.

שעתוק תקציר זה מותר בכפוף לאזכור זכות היוצרים של ה-OECD וכותרת הפרסום המקורי.

[Read the complete English version on OECD iLibrary!](#)

© OECD (2017), *OECD Employment Outlook 2017*, OECD Publishing.

doi: 10.1787/empl_outlook-2017-en